

Sketch 3: Een hiele operaosie

1643.

*In de slag mit de Spanjaarden is Pieter zien bien kwietraekt.**De scheepschirurgi'jn amputeert zien bien en meet 'm een hoolten poot an.**Pieter keert weeromme naor Nederlaand om te herstellen. Hi'j logeert daor bi'j zien zuster Anna.*

Speulers:

Douwe Dekzwabber (D) – matroos**Sietse Scheurboek (S)** – koksmaot**Pier Pennelikker (P)** – boekhoolder (hoolt et scheepsjournaal bi'j)

Figuranten:

Pieter Poot – ligt op een taofel**Chirurgi'jn** – opereert Pieter*Pieter ligt op een taofel (op wielen?). Bi'j de taofel staot de chirurgi'jn. Hij amputeert et rechterbien van Pieter en meet 'm een hoolten poot an.**Douwe en Sietse verrichten haand- en spandiensten. Pier vertelt.*

P: Now, dat is 'm slecht bekommen, die slag mit de Spanjaarden.

S: Een kenonskoegel op je bien. Da's beslist niet noflik.

D: Dat sleug in as een bom.

S: Hiel gevat, Douwe...slim gevat...

D: Och, et is een gave...

P: En daor ligt die aarme Pieter. Op een taofel an boord van zien schip.

D: En wie is die kerel die d'r bi'j staot?

P: Da's de chirurgi'jn. Hi'j gaot et bien van Pieter amputeren.

S: Au, dat gaot zeer doen.

Chirurgi'jn: zollen de heren even helpen kunnen, in plaets van daor te staon wiespraoten?

D: Bedoelt ie oons?

S: Liekt d'r al op.

Chirurgi'jn: Ja, jim daor. Kun jim even helpen?

D: Ja, dat kan wel. Sietse is koksmaot... die weet wel raod mit scharpe messen.

S: Wel ja, waaromme ok niet.

(Douwe en Sietse lopen naar de taofel mit Pieter d'r op).

P: Een operaosie was in die jaoren, we hebben et over 1643, al gien prettien.

Mar an boord van een schip was et hielemaol een huverige happening.

Chirurgi'jn: Kan ien van jim mien medisch haandboek d'r even bi'j pakken?

D: Dat doe ik dan wel. Haandboek zeden jow?

Chirurgi'jn: Ja...medisch haandboek.

D: Voldot een háandboek dan ok bi'j operaosies an et bien?

S: Gien tied veur grappen, Douwe. Pak dat boek now mar.

D: *(Pakt et boek d'r bi'j)* Hier is et. Wat moe'k doen?

Chirurgi'jn: Slao mar eupen bi'j de A van Amputaosie en lees de stappen veur.

D: A....mooi, da's veurin....even kieken heur....aambeien....abces....abortus...

S: Schiet op man! Die aarme man krepeert van de piene. Wat moe'n wi'j mit een abortus.

D: Now, wi'j niks. Mar as ze destieds in Pepergao.....now ja, ik bedoel... dan hadden we dit gedonder allemaole niet had...

Ah, ik hebbe et vunnen: amputaosie.

Chirurgi'jn: Begin mar veur te lezen (wiels Douwe leest, voeren de chirurgi'jn en Sietse de stappen uut. Dat gaot mit et neudige spektaokel).

D: Bi'j een amputaosie is et belangriek zeker te stellen, dat et juuste lichemsdiel amputeerd wodt.

S: Now, da's een makkie. De helte is as vot en de rest hangt d'r as een vodde bi'j.

D: Neem een flesse rum... geef de patiënt een flinke slok om 'm te verdoven. *(Sietse geeft Pieter een flinke slok uut een flesse rum en nemt zels ok een slok).*

D: Neem zels ok een teug om je moed in te drinken.

S: He'k al daon!

Chirurgi'jn: heren, dat staot d'r niet. Even serieus, dit is een ernstige angelegenheid!

D: Jow hebben geliek. Goed, we gaon veerder.... Neem een scharpe zaege en zaeg vlot en netties et te amputeren lichemsdiel of...

P: De chirurgi'jn opereerde Pieter vakkundig. Nao een goed half ure was et rechter onderbien amputeerd en verbunnen.

S: Dat wodt hinkelen, Pieter.

D: Welnee, Sietse. Now komt et mooiste ommes: de hoolten poot.

Chirurgi'jn: bedaankt veur jim hulpe heren. Ik breng de patiënt naor zie hutte om an te starken. Kun jim nog ien ding veur mi'j doen?

S: Ja heur, zeg et mar.

Chirurgi'jn: Pieter het een hoolten bien neudig. Kun jim daor veur zorgen?

D: Zeker! Gao we votendaolik regelen.

Chirurgi'jn gaot mit Pieter of.

P: Pieter was zwaorgewond, mar een oolde taoie. Hi'j kreeg een hoolten bien anmeten en vertrok naor zien zuster Anna in Nederlaand om daor veerder an te starken.

D: Ja wacht even, dit gaot te hadde Pier. We moeten nog een hoolten poot veur de man zuken.

S: Juust! Kieken jow op et veurdek en in et veuronder, Douwe? Dan sneup ik oonze kombuis nao.

D: Best, Sietse. Mar al even opschieten, heur.

(D en S of)

P: Dat hadde reer oflopen kund mit oonze Pieter. As ie al niet uut de tied raekt was in de stried tegen de Spanjaarden, dan hadde hi'j zomar et leven laoten kund bi'j de operaosie.

Mar zo a'k al zee: Pieter Stoevesaant was een taoie. Niet veur ien gat te vangen en niet zo rap uut et veld te slaon.

Hi'j reisde, zo a'k krek al zee, of naor Nederlaand om daor veerder te herstellen.

In die periode logeerde hi'j bi'j zien zuster Anne.

En zo beschreven we dus een belangrieke episode uut zien leven. Want dit was ommes de gebeurtenis, waoran Pieter zien bi'jnaeme te daanken het:

- Pieter Poot! Over poot spreuken... waar blieden Sietse en Douwe toch?
- S: *(komt op)* Now dit is alles wat ik vunnen hebbe *(laot een pollepel en een deegrolle zien)*
- P: Daor kun we niks mit, Sietse. Dat snap ie zels ok wel
- D: *(Komt op en ziet Sietse staon mit pollepel en deegrolle. Zels het ie een stoel mitneumen)* Ha ha, Sietse kerel, wat het dat now weer te betekenen? Een pollepel? Een deegrolle?
- S: Now ja, wat eers kon ik in de kombuis niet vienen. Mar ik dochte...
- D: Ja wat dochten jow, Sietse? Dat Pieter zokke kotte poties hadde?
- S: Now nee, mar....
- D: Jow stonnen d'r bi'j die operaosie toch mit de neuze bovenop?
- S: Ja...en?
- D: Dan hej' toch zien kund hoe lang zien linker bien was? Me donkt dat et stok makkeliker loopt as zien rechterpote krek lieke lang wodt.
- S: Ja, mar ik dochte...
- D: Jaja, ik dochte...ik dochte... laot dat daenken mar an een peerd over. Die het et heufd groter.
- P: Douwe het wel geliek, Sietse. We kunnen niet een pollepel en een deegrolle an mekeer spiekeren om d'r een poot van te maeken.
- D: Of het de chirurgi'jn zich vergist, Sietse?
- S: Hoezo vergist?
- D: Now... dat ie d'r een centimeter of 15 naost zaegt het...
- S: D'r een stokkien naost zaegt?
- D: Ja...dat ie et verkeerde lichemsdiel amputeerd het...dat Pieter niet an een hoolten póót moet, mar eh....
- S: Ach doe niet zo onneuzel, Douwe.
- P: Douwe het een stoel mitneumen, zie'k.
- D: Jawis. Keuze uut vier poten docht ik zo.
- S: Da's waar. Daor kun we wel wat van maeken.
- P: Daenk ik ok. Mar dan moet ie nog wel even op de dri'jbaank. En d'r moet ok nog zulverbeslag op.
- S: Wel ja, ok nog zulverbeslag! Now vot mar dan. Welke stoelpoot zuwwe nemen, Douwe?
- D: Domme vraag.
- S: Wat dan?
- D: Jow weren toch zels bi'j die amputaasie?
- S: Ja, en?
- D: Now, liekt me dudelik: rechter veurpote!